

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સ્કૂલ ઓફ કોમર્સ એન્ડ મેનેજમેન્ટ

Second Semester M.Com. (Elective Course)

સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ (Management Accounting)

યુનિટ	વિષયવસ્તુના મુદ્દા
1.	સંચાલકીય હિસાબ પદ્ધતિ - I
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના અને અર્થ - સ્વરૂપ - લાક્ષણિકતાઓ - હેતુઓ, કાર્યો અને કાર્યક્ષેત્ર - સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિની અગત્ય અને મર્યાદાઓ - સંચાલકીય હિસાબનીશની લાયકાતો, ગુણો, ફરજો-કાર્યો અને ભૂમિકા. - નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ વિ. સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ (તફાવત/તુલનાત્મક અભ્યાસ) - પડતર હિસાબી પદ્ધતિ વિ. સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ (તફાવત/તુલનાત્મક અભ્યાસ) - સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિના ઓજારો અને ટેકનિક્સ - સંચાલન અહેવાલ : પ્રસ્તાવના અને અર્થ - હેતુઓ (ઉદ્દેશો) અને ઉપયોગિતા - અહેવાલના પ્રકારો - અહેવાલ પ્રેષણના સામાન્ય સિદ્ધાંતો - અસરકારક અહેવાલ પ્રેષણ - અસરકારક અહેવાલ પ્રેષણ માટેના પગલાં અને પૂર્વ આવશ્યકતાઓ - ટ્રેકસાર - સ્વાધ્યાય - સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નો - બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો (M.C.Q)
2.	સીમાન્ત પડતર પદ્ધતિ
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ અને વ્યાખ્યા - લાક્ષણિકતાઓ અને ધારણાઓ - ફાયદાઓ અને મર્યાદાઓ - સમતુલ્ય બિંદુ (BEP) અને વિશ્લેષણ

	<ul style="list-style-type: none"> - (મહત્વ અને મર્યાદાઓ) - નફા જથ્થા ગુણોત્તર (P/V Ratio) - સલામતીનો ગાળો (MOS) - જુદા જુદા ચાવીરૂપ પરિબલો (મર્યાદિત પરિબલ તરીકે જેમ કે, માલસામાન મજૂરી વિ.) - વ્યવહારુ ઉદાહરણો - ટૂંકસાર - સ્વાધ્યાય - સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નો - બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો (M.C.Q) - વ્યવહારુ પ્રશ્નો
3.	ઘડતર અને તફાવત પડતર પદ્ધતિ
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના, અર્થ અને લાક્ષણિકતા - વિવિધ પ્રકારની પડતર (સંબંધિત પડતર, વૈકલ્પિક પડતર અને ડૂબેલી પડતર) - સીમાન્ત પડતર અને તફાવત પડતર વચ્ચેનો તફાવત. - તફાવત પડતર વિશ્લેષણ અને તેના ઉપયોગલક્ષી નિર્ણયો જેવા કે, - વધતી જતી ઉપજ માટે તફાવત પડતર પદ્ધતિ - ખરીદવું કે બનાવવું નિર્ણય માટે - વેચાણ મિશ્ર નક્કી કરવા - વસ્તુઓની ક્રમશઃ હારનું ઉત્પાદન સ્થગિત(બંધ) કરવા - સાધન પુનઃસ્થાપના નિર્ણય માટે - વસ્તુનું ઉત્પાદન બંધ રાખવું કે ચાલુ રાખવું તેના નિર્ણય માટે - નવી વસ્તુ કે નવા બજારના પ્રવેશ અંગે નિર્ણય લેવા - સ્થાનિક ઓર્ડર સ્વીકારવા કે અસ્વીકારવા અંગે. - વિદેશ ઓર્ડર – આયાત –નિકાશ ઓર્ડર સ્વીકારવા કે અસ્વીકારવા અંગે - ઉપરોક્ત નિર્ણયો સંદર્ભે વિશ્લેષણ અને ઉપયોગ આવરી લેવા વ્યવહારુ ઉદાહરણો. - ટૂંકસાર - સ્વાધ્યાય - સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નો - બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો ((M.C.Q) - વ્યવહારુ પ્રશ્નો
4.	રોકડ પ્રવાહ પત્રક (IND AS-7)
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - હેતુ - બિનરોકડની વિગતોની નફા પર અસર

	<ul style="list-style-type: none"> - કાયમી મિલકતો અને દેવામાંથી રોકડની આવક -જાવક - રોકડ પ્રવાહ પત્રકનો નમૂનો - રોકડ પ્રવાહ અને ભંડોળ પ્રવાહ વચ્ચેનો તફાવત - રોકડ પ્રવાહ પત્રકની ઉપયોગિતા - રોકડ પ્રવાહ વિશ્લેષણની મર્યાદાઓ - રોકડ પ્રવાહ પત્રક અંગે હિસાબી ધોરણ - 7 - ટૂંકસાર - સ્વાધ્યાય - સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નો - બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો ((M.C.Q)
5.	બજેટ અને બજેટરી અંકુશ
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - બજેટ અર્થ અને લક્ષણો - બજેટના પ્રકાર - બજેટરી અંકુશનો અર્થ અને વ્યાખ્યા - બજેટરી અંકુશના હેતુઓ - બજેટીંગની આવશ્યકતાઓ - બજેટરી અંકુશના ફાયદા અને મર્યાદાઓ - બજેટની મુદત - બજેટ તૈયાર કરવાની કાર્યવાહી - ટૂંકસાર - સ્વાધ્યાય - સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નો - બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો ((M.C.Q)
6.	મૂડી અંદાજપત્ર
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - રોકાણ યોજના મૂલ્યાંકનની પદ્ધતિ - પરત આપ સમય - હિસાબી વળતરનો દર - શેરદીઠ કમાણી - નાણા સમય મૂલ્ય આધારિત પદ્ધતિ - યોખ્ખું વર્તમાન મૂલ્ય - આંતરિક વળતરનો દર - યોખ્ખા સમાપન મૂલ્યની પદ્ધતિ

	<ul style="list-style-type: none"> - નફાકારકતાનો આંક - વટાવેલ પરત આપ સમય
7.	પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ- I
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - વ્યાખ્યા - પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ લક્ષણો - પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ ફાયદા અને મર્યાદા - પ્રમાણો નક્કી કરવા - પ્રમાણના પ્રકારો - સમાવેશ પ્રમાણ પડતર અને સીમાંત પડતર - પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ અને બજેટ દ્વારા અંકુશની પદ્ધતિ - પ્રમાણ પડતર કાર્ડ - માલસામાન અને મજૂરીના વિચલનોને લગતા ઉદાહરણો - માલસામાનને લગતાં વિચલનો - મજૂરીને લગતા વિચલનો - માલસામાન અને મજૂરીના વિચલનોના સંયુક્ત દાખલા - ટ્રેકસાર - સ્વાધ્યાય <ul style="list-style-type: none"> o સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નો o બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો ((M.C.Q)
8.	પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ - II
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - વ્યાખ્યા - સ્થિર ખર્ચનાં વિચલનો - ચલિત ખર્ચનાં વિચલનો - વેચાણ વિચલનો - પ્રમાણો નક્કી કરવા - પ્રમાણના પ્રકારો - પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિ અને બજેટ દ્વારા અંકુશની પદ્ધતિ - પ્રમાણ પડતર કાર્ડ - સ્થિર, ચલિત, વેચાણના વિચલનોને લગતા ઉદાહરણો - સ્થિર, ચલિત, વેચાણને લગતાં વિચલનો

	<ul style="list-style-type: none"> - સ્થિર, ચલિત, વેચાણના વિચલનોના સંયુક્ત દાખલા - ટ્રેકસાર - સ્વાધ્યાય ○ સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નો ○ બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો ((M.C.Q))
9.	સંચાલકીય ઓડિટ
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ અને મહત્વ - કાયદેસર અને સંચાલકીય ઓડિટ વચ્ચેનો તફાવત - કાર્યક્ષેત્ર અને કાર્યો - ટ્રેકસાર - સ્વાધ્યાય - સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નો - બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો ((M.C.Q))
10.	કાર્યક્ષમતા ઓડિટ
	<ul style="list-style-type: none"> - પ્રસ્તાવના - અર્થ - લક્ષણો - મહત્વ : કાર્યક્ષમતા ઓડિટ - કામગીરી ઓડિટ - માલિકી ઓડિટ - સંચાલકીય ઓડિટના સાધનો અને ટેકનિક્સ - ટ્રેકસાર - સ્વાધ્યાય - સૈદ્ધાંતિક પ્રશ્નો - બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો ((M.C.Q))